

INVENTARISATIE van het GROTE VOGELMEER in de KENNEMERDUINEN

In 1971 werd voor de vijftiende keer door de leden van de vogelwerkgroep Haarlem het vogelmeertje geïnventariseerd.

Door de lage waterstand van de laatste jaren heeft het meertje wat aan haar onspronkelijke karakter ingeboet, hetgeen o.a. tot uitdrukking is gekomen in de vogelstand, zo zijn bv. de fuutachtigen geheel verdwenen als broedvogel.

Broedvogels.

WILDE EEND, in wisselend aantal aanwezig, meestal 10 à 20 eks. In oktober oplopend tot 55 eks., daarna weer afnemend. Op 1 mei het eerste ♀ met pulli, nadien herhaaldelijk ♀♀ met jongen tot in juli toe. Een vijf of zes paar heeft er wel gebroed.

KUIFEEND. Voortdurend aanwezig. In februari en maart schommelend tussen de 100 en 150. In het voorjaar enkele 10-tallen, op sommige dagen echter meer dan 100. Half juni werden de eerste donsjongen gezien, op 3 juli 25, op 12 juli 40 en op 18 juli 44 pullen. Als nakomertjes op 25 augustus nog een ♀ met 3 pullen. Vanaf september slechts zelden meer dan een tiental kuifeenden aanwezig.

BERGEEND. Op 1 februari al 8 exemplaren. Hierna tot in mei zo'n 10 à 30 vogels aanwezig. Op 3 juni zag de heer Tigchelaar 37 pulli en op 9 juni maar liefst 60. Op 12 juli werden nog eens 19 pulli gezien en zelfs op 22 augustus nog een ♀ met 12 jongen. Van september tot eind november maximaal 8 exemplaren.

KNOBEELZWAAN. Vrijwel het gehele jaar gezien. In de broedtijd waren een twaalftal eks. aanwezig. In mei en juni werden regelmatig pulli gesignaleerd (op 5 juni bv. vier stel). Op 3 juli ca. 25 juv. vogels. In september afnemend tot minder dan een tiental exemplaren,

MEERKOET. Voortdurend aanwezig. In januari en februari enkele eks. In de broedtijd ca. 15 eks. In juni werden één tot vier paar met jongen gesignaleerd. Vermoedelijk ligt het aantal broedparen hoger. In de zomer en het najaar 30 tot 70 vogels.

SCHOLEKSTER. In februari en maart enkele losse waarnemingen. Vanaf begin april voortdurend enkele eks. Op 7 mei de eerste pulli. Op 28 mei zag de heer Tigchelaar twee paar met jongen. Na eind augustus nog slechts één waarneming -van 2 individuen- op 25 oktober.

KIEVIT. Op 21 februari één eks. aan het meer. Vanaf 23 maart blijvend aanwezig. In het begin van april nog wat doortrekkende vogels. Op 7 mei werden de eerste pulli gezien. Op 28 mei 6 eks. met ieder één pul, 2 met twee pullen en 1 met vier. Op 14 juni reeds vlogen er 12 kieften hoog over in zuidelijke richting. Van juni af werd slechts af en toe nog een eks. aan het meer gezien.

ZILVERMEEUW. Vrijwel het gehele jaar present, vooral in maart en april, dan tot 450 eks. In de broedtijd waren telkens zo'n 100 à 200 adulte vogels aanwezig. Schattingen van het aantal broedvogels lopen uiteen van 60 tot 90 paar. Niet alleen op het grote eiland, maar ook op het lage drooggevallen deel werd genesteld. Een 3-legsel naast het meertje langs het voetpad werd door deze of gene verwijderd. Zodra de jongen konden vliegen verdwenen de meeste eks. zodat er begin juli nog maar een 70-tal zilvermeeuwen aanwezig waren. In augustus slechts enkele tientallen. Vanaf september echter weer toenemend tot 100 eksemplaren.

STORMMEEUW. Regelmatig gezien. De heer Tigchelaar telde 27 broedparen. Na begin juli nog maar weinig eks. aanwezig. Een mislukt broedgeval naast het meer. Ook broedend in het lage middenstuk.

KOKMEEUW. Begin april zo'n 400 tot 500 eks. aanwezig. In de broedtijd schattingen van 140 tot 160 paar. De laatste jaren broedden er steeds minder kokmeeuwen op het grote eiland. Vermoedelijk worden ze daar verdrongen door de zilvermeeuw die in aantal toeneemt. Aan de oostzijde broedden ze het meest, in totaal ca. 60 paar. Tussen de vegetatie van het middenstuk een 75-tal, terwijl op het kleine noordelijke eilandje nog een tiental paren nestelden. Op 27 juni werden de eerste vliegvlugge jonge vogels gezien. Op 3 juli werden ca. 150 jonge vogels geteld.

SPRINKHAANRIETZANGER. Op 21 april 4 zingende eks., nadien telkens 1 of 2 tot in juli. Vermoedelijk wel broedvogels, maar dat is moeilijk te bewijzen.

GRASMUS. Twee territoria aan de oever van het meer. Waarnemingen van oude vogels met jongen.

FITIS. Enkele territoria langs de rand.

HEGEMUS. Tenminste één stel broedvogels. Binnen de omheining van het meertje echter vermoedelijk wel een drietal paren.

RIETGORS. Het eerste eks. op 10 april. Op 20 mei twee ♂ en één ♀. In mei regelmatig een zingend ♂. Op 3 juni zag de heer Tigchelaar een ♀ met drie jongen. Verder waarnemingen tot eind augustus. Bij mijn weten is dit

de eerste keer dat het broeden van deze soort aan het meertje is vastgesteld, een reden tot gepaste vreugde.

Overige waarnemingen.

FUUT. Op 28 februari voor het eerst in het meer. Van eind maart tot eind april werden telkens 1 of 2 vogels gezien, op 11 april zelfs twee paartjes. Daarna nog slechts één waarneming van 1 eks. op 27 mei.

GEOORDE FUUT. Sporadisch waargenomen. Op 13 maart een mooi eks. in zomer-kleed. Op 11 juli weer één, en tenslotte een onvolwassen vogel van 25 t/m 29 augustus.

DODAARS. Op 1 februari 3 eks. Van begin april tot half mei één exemplaar. Op 17 april twee. In augustus en september enkele eks.

BLAUWE REIGER. Van eind mei tot december af en toe één of twee bij het meer of overvliegend.

WINTERTALING. Het gehele jaar aanwezig, meestal minder dan een tiental, maar in augustus en september tot meer dan 50 eks.

ZOMERTALING. Op 14 mei een ♂, verder niet gezien.

KRAKEEND. In het voorjaar een ♂ op 14 mei, in het najaar 8 eks. op 25 oktober en op 31 oktober nog 2 eks.

SMIENT. Op 7 mei werd een ♂ gezien.

PIJLSTAART. Een ♂ en een ♀ op 31 oktober.

SLOBEEND. Reeds op 2 februari zat er een ♀ in het meer. Van half maart tot in november voortdurend aanwezig. Tot half april 10 of 12 paren. Daarna veel minder gezien en dan meestal solitaire ♂♂. In juni en juli slechts enkele exemplaren. In augustus toenemend tot een vijftigtal vogels die bleven tot begin november.

TAFELEEND. Maar weinig waarnemingen in 1971. Op 1 februari 3 exemplaren. Eind augustus en eind september enkele eks. en tenslotte half november nog een ♂.

BRILDUIKER. Op 18 april een ♀.

ZWARTE ZEEËEND. Eén exemplaar op 6 februari.

CASARCA. Van 18 t/m 25 augustus één eks. Van 23 t/m 30 september drie van deze eendvogels. Interessant is dat ook in 1970 enkele eks. in de nazomer in het meertje verbleven.

GRAUWE GANS. Op 16 januari twee, en op 2 april één eks. overvliegend.

ROTGANS. Evenals vorig jaar verbleef er enige tijd een rotgans aan het meer: van 3 t/m 18 april.

WATERRAL. Op 26 juli werd één eks gehoord en op 22 aug. één waargenomen.

TORENVALK. Het gehele jaar door af en toe boven het meer.

SPERWER. Eén eks. op 3 april.

ZILVERPLEVIER. Op 14 mei één eks.

BONTBEKPLEVIER. Twee op 18 februari, een op 2 april, een op 11 mei, twee op 3 juli en drie op 29 augustus.

KLEINE PLEVIER. Met uitzondering van de maand juni, werden regelmatig 1 of 2 eks. gezien tussen eind april en eind augustus.

STEENLOPER. Op 3 augustus 1 eks.

WATERSNIP. Op 17 april 1 eks.

HOUTSNIP. Op voorjaars- en zomeravonden regelmatig te zien boven het meer.

REGENWULP. Op 21 april 6 eks. en op 7 augustus 3 eks.

GRUITO. Op 11 april 1 eks. en op 18 juli 1 eks.

ROSSE GRUITO. Een eks. op 25 april.

W I T G A T J E. Van 1 mei t/m 19 september af en toe een eks. aan het meer. Op 3 juni 3 eks.

OEVERLOPER. In het voorjaar van 23 april tot 22 mei in toenemend aantal van 1 tot 7 eks. In de zomer van 18 juli tot 29 september één tot tien eks.

TURELUUR. Tussen 3 april en 20 mei een tiental waarnemingen, telkens één, soms twee exemplaren.

ZWARTE RUITER. Dit jaar niet gezien!

GROENPOOTRUITER. Een exemplaar op 14 juni, 22 aug, 29 aug. en 19 sept.

KLEINE STRANDLOPER. Twee eks. op 17 april.

BONTE STRANDLOPER. Een eks. op 3 april, vier op 17 april, vijf op 3 juni en 3 op 29 aug.

DRIETEEENSTRANDLOPER. Twee voorjaarswaarnemingen; op 1 mei en 6 juni 1 eks.

KLUUT. Tussen 10 april en 20 mei twee tot vier eks. Hoewel het biotoop geschikt leek kwam het niet tot broeden.

GROTE MANTELMEEUW. Nooit meer dan 10 eks. meest in maart. Doorgaans wel een of twee vogels, bijna altijd onvolwassen.

ZWARTKOPMEEUW. Voor het eerst sedert 1963 deze soort dit jaar nimmer waargenomen.

DWERMEEUW. Op 29 augustus één eks.

VISDIEF. Een eks. op 18 juli.

ZWARTE STERN. Op 18 april 7 eks. en op 29 augustus 1 eks.

RIETZANGER. In juli twee keer een zingende vogel gehoord.

KLEINE KAREKIET. Op 31 mei een zingend eks.

WITTE KWIKSTAART. Van 1 april tot 21 mei 1 of 2 eks. Daarna nog op 18 juli vier eks. en op 28 augustus 5.

GRAUWE KLAUWIER. Op 30 april verbleef een ♂ bij het meer.

KLAPEKSTER. Op 9 februari twee eks. op het grote eiland.

Verder werden nog min of meer regelmatig de volgende soorten gesigna-
leerd: Kraai, Ekster, Vlaamse Gaai, Kauw (vaak in groepjes), Spreeuw
(in de trektijd soms bij honderden), Roek, Koolmees, Pimpelnees, Vink,
Graspieper, Kneu, Winterkoning, Groenling, Fitis, Koperwiek, Kransvogel,
Zanglijster, Roodborst, Gier-, Oever- en Boerenzwaluw, enkele Holenduiven,
reeën, Paapje, Roodborsttapuit, Tapuit, Tortelduif, Houtduif, Koekoek,
Grote Bonte Specht en Boompieper. Vermeldenswaard is ook nog een
Bonte Vliegenvanger - ♂ op 17 april, en een 30- tal Barnsijzen op 11
april.

Lijst van medewerkers:

B. Leutscher, A. Schrikker, C. de Groot, J. van Stigt, J. Schmid, E. Dijkstra,
F. en T. Bloem, A. Tigchelaar, L. Weber, A. Antonisse, J. Herkes, Th. Kelderman,
P. Munsterman, A. Kooy, W. Holthuisen, J. Schouten, R. de Graaf en de samen-
steller dezes. De heer Schmid, maar vooral de heer Tigchelaar zorgden
voor een belangrijk deel der gegevens. Aan hen en de anderen dank voor
hun medewerking.

E.J. van IJzendoorn
Schaepmanlaan 23
Haarlem.